

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2022

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

INSTITUTIONSVÅRD I FOKUS, nr 4 2025

Institutionsvård i fokus ges ut av Statens institutionsstyrelse, SiS. Serien omfattar såväl sammanställningar, statistik, redovisningar och utvärderingar som forskningspublikationer. Forskningsrapporterna har en särskild markering på framsidan, en författarpresentation samt uppgifter om finansieringsförfarandet och den vetenskapliga granskningen.

Rapporterna som inte är forskningsrapporter produceras och bereds i regel inom forsknings- och utvecklingsavdelningen. Även företrädare för verksamheten och externa sakkunniga kan vara delaktiga i framtagningen av rapporter, antingen som medförfattare eller granskare.

Beslut om publicering fattas av ett redaktionsråd som består av företrädare från SiS Forsknings- och utvecklingsavdelning samt Kommunikationsavdelningen.

*Ansvarig utgivare för Institutionsvård i fokus är
SiS generaldirektör Elisabet Åbjörnsson Hollmark.*

ISBN: 978-91-89770-03-4

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2022

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Publikationerna finns att beställa eller
ladda ner från SiS webbplats.
www.stat-inst.se

Publikationsseriens adress:
Statens institutionsstyrelse
Box 1062, 171 22 Solna

Engelsk titel: Institutional Care in Focus

Copyright: Statens institutionsstyrelse
Produktion: Stibo Complete. 2025.

 Svanenmärkt trycksak, 5041 0004

Ungdomar intagna på SiS särskilda ungdomshem under 2022

En tabellsammanställning av ADAD inskrivningsintervju

Förord

Statens institutionsstyrelse, SiS, ansvarar för individuellt anpassad tvångsvård för unga med allvarliga psykosociala problem. Barn och ungdomar med substansberoende, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende kan omhändertas för vård utan samtycke enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Ungdomar som begått allvarliga brott kan dömas till påföljd inom SiS enligt lag (1998:608) om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU.

Den här tabellsammanställningen baseras på information från den intervju som görs med barn och ungdomar vid intagning på ett ungdomshem (ADAD inskrivningsintervju). Syftet med sammanställningen är att ge en beskrivning av barnens och ungdomarnas bakgrund, deras situation inom olika livsområden¹ samt det behov av hjälp och stöd som de själva uppger vid intagning.

Tabellsammanställningen är framtagen vid SiS sektion för forskning och utvärdering.

¹ ADAD-formulärets kapitel i intervjudelens kallas för livsområden. Ett livsområde ska spegla den unges vardagsliv. Fokus riktas mot faktorer som påverkar livet, som bland annat fysisk och psykisk hälsa, skola, familj och vänner, bruk av alkohol och narkotika samt inblandning i kriminalitet.

Innehållsförteckning

Inledning.....	7
SiS inskrivningsintervju ADAD	8
Lagrum för placering inom SiS	9
Barn och unga som placerats enligt LVU	9
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	9
SiS vårdplatser och avdelningar.....	10
Barn och unga som placerats enligt LVU	10
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	11
Behandlings- och verkställighetsplanering inom SiS	12
Barn och unga som placerats enligt LVU	12
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	12
Vård- och behandlingsinsatser inom SiS	14
Barn och unga som placerats enligt LVU och ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	14
SiS samarbete med socialtjänsten.....	15
Barn och unga som placerats enligt LVU	15
Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.....	15
Materialet i sammanställningen.....	16
Datakvalitet	16
Läsanvisningar	16
Tabellsammanställning för år 2022	17
1. Ungdomarnas bakgrund.....	18
Tabellförteckning.....	18
Tabeller	18
2. Tidigare insatser och nuvarande placering	21
Tabellförteckning.....	22
Tabeller	22
Intagningsuppgifter.....	22
Intervjuer med ungdomarna.....	24

3. Fysisk hälsa	26
Tabellförteckning.....	26
Tabeller	27
4. Psykiska och känslomässiga problem	30
Tabellförteckning.....	31
Tabeller	32
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp....	35
Tabellförteckning.....	36
<i>Familj</i>	<i>36</i>
<i>Vänner</i>	<i>36</i>
<i>Relationer</i>	<i>36</i>
<i>Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp.....</i>	<i>36</i>
<i>Avslutande frågor</i>	<i>36</i>
Tabeller	37
<i>Familj</i>	<i>37</i>
<i>Vänner</i>	<i>40</i>
<i>Relationer</i>	<i>41</i>
<i>Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp.....</i>	<i>42</i>
<i>Avslutande frågor</i>	<i>44</i>
6. Skola.....	46
Tabellförteckning.....	46
Tabeller	47
7. Brottslighet	51
Tabellförteckning.....	51
Tabeller	52
8. Alkohol och narkotika	56
Tabellförteckning.....	56
Tabeller	57
Referenser	61

Inledning

På SiS särskilda ungdomshem vårdas barn och ungdomar enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Ungdomshemmen kan i undantagsfall och i mån av plats ge vård på frivillig väg enligt socialtjänstlagen (2001:453, SoL).

Tabellsammanställningen inleds med beskrivningar om ADAD inskrivningsintervju, lagrummen för placering på SiS ungdomshem, SiS vård och behandling samt det material som används i tabellerna. Därefter redovisas resultatet av intervjuerna för varje livsområde i form av en inledande sammanfattning samt i tabeller.

SiS inskrivningsintervju ADAD

ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) är en strukturerad intervju som används för att undersöka problem, behov och resurser hos barn och ungdomar som placeras inom SiS.² Intervjun består av ett stort antal frågor som bland annat kartlägger den unges aktuella och tidigare situation och problematik inom olika livsområden som familj, hälsa, relationer, skola, kriminalitet och substansbruk. Intervjun innefattar även uppgifter om ungdomens bakgrund och behandlingshistoria. Utöver de frågor som ställs inom varje område ombeds även ungdomarna att ange hur oroade de är över sin situation samt skatta sitt hjälpbehov inom varje område.

ADAD inskrivningsintervju har flera syften och avser bland annat att göra den unge delaktig i sin vård och behandling genom att själv få beskriva sin situation, sina önskemål och sitt hjälpbehov. Kartläggningen med ADAD utgör också ett viktigt underlag för bedömning, utredning och behandlingsplanering. Information från ADAD-intervjuerna ska också kunna användas för lokal verksamhetsuppföljning och planering där ungdomshemmen kan sammanställa uppgifter från flera intervjuer och på så sätt se vilka behov barnen och ungdomarna har som grupp och om dessa varierar över tid. På motsvarande sätt kan SiS centralt sammanställa uppgifter för att få en övergripande bild av målgruppen och kunna jämföra till exempel pojkar och flickor eller olika åldersgrupper. Informationen från intervjuerna ska även kunna utgöra underlag för forskning och för extern tillsyn och granskning.

För att den unge ska kunna minnas och beskriva tiden innan placeringen så bra som möjligt, bör inskrivningsintervjun genomföras inom tio dagar efter inskrivning på ungdomshemmet. De medarbetare som utsetts till att hålla intervjun har särskild utbildning i intervjuförfarande och dokumentation. Det tar i genomsnitt 1,5 timme att genomföra intervjuerna men tidsåtgången kan variera beroende på hur den unge mår.

Det är frivilligt att delta i intervjun och vissa barn och ungdomar vill eller kan av olika orsaker inte bli intervjuade. Den medarbetare som skulle ha genomfört intervjun ska i sådana fall besvara formulärets frågor om bakgrundsinformation och bortfall med hjälp av aktmaterial (i tabellerna benämns detta som "personaldel"). Här registreras även anledningen till att intervjun inte genomfördes.

² ADAD Manual 2023 & Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

Lagrum för placering inom SiS

Barn och unga som placerats enligt LVU

Majoriteten av de barn och unga som vårdas på SiS ungdomshem omhändertas och placeras enligt LVU; efter utredning av socialtjänsten, beslut av socialnämnden och dom i förvaltningsrätten. I LVU-lagstiftningen anges i 2 § LVU att vård ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas. I 3 § LVU anges att vård också ska beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende. Enligt 6 § LVU får socialnämnden besluta om omedelbart omhändertagande om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling. Efter omedelbara omhändertaganden i enlighet med 6 § LVU tar förvaltningsrätten ställning till beslut om vård i enlighet med 2 eller 3 § LVU.³

De flesta barn och ungdomar inom SiS placeras enligt 3 § LVU, medan ett fåtal placeras enligt både 2 och 3 § LVU. Vården bedrivs på uppdrag av och i nära samarbete med socialtjänsten. Vården är inte tidsbegränsad och avslutas när socialtjänsten bedömer att målen med placeringen uppnåtts.

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Ungdomar som begått allvarliga brott i åldern 15 till 17 år kan i allmän domstol dömas till sluten ungdomsvård inom SiS i stället för till fängelse. Ungdomar som döms till sluten ungdomsvård kan ha begått brott som till exempel narkotikabrott, rån, misshandel, sexualbrott, dråp eller mord. Vården ska bedrivas i nära samarbete med socialtjänsten och kan pågå tills den unge fyller 21 år.

Det är brottet och inte behandlingsbehovet, som avgör vårdtidens längd inom LSU och rätten får bestämma tiden för sluten ungdomsvård till lägst fjorton dagar och högst fyra år.⁴ I 4 § LSU anges att verkställighet av sluten ungdomsvård inleds genom att den dömde tas in i ett särskilt ungdomshem.⁵

³ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

⁴ Brottsbalk (1962:700)

⁵ Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

SiS vårdplatser och avdelningar

Under 2022 fanns totalt 730 platser inom SiS för barn och ungdomar som placerats enligt LVU, LSU och SoL. Alla SiS 21 ungdomshem tar emot unga som placerats enligt LVU medan sex av hemmen även tar emot ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU.⁶ Åldersspecifika vårdbehov och ungdomshemmens uppdrag att bedriva antingen grund- eller gymnasieskola medför att skolpliktiga barn och ungdomar under 15 år och icke skolpliktiga ungdomar över 15 år vårdas på olika institutioner.

Barn och unga som placerats enligt LVU

Under 2022 fanns 647 platser för barn och ungdomar placerade enligt LVU (238 för flickor, 390 för pojkar och 19 för antingen flickor eller pojkar). Totalt genomfördes 1 054 intagningar och medelåldern för barnen och ungdomarna som placerades enligt LVU var 16 år.⁷

Under vistelsen på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård- och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Beroende på den unges behov och vilken insats socialtjänsten efterfrågar kan barnet eller ungdomen placeras på en akut-, utrednings- eller behandlingsavdelning. Sedan 2022 kan den unge också placeras på en avdelning för mottagning och behovsbedömning (MBB), som är en ny avdelningsform där SiS akut- och utredningsverksamhet integrerats i varandra. SiS akut- och utredningsavdelningar kommer stegvis ersättas av avdelningar för mottagning och behovsbedömning fram till 2024.

SiS akut- och utredningsavdelningar samt avdelningar för mottagning och behovsbedömnings tar emot barn och ungdomar under högst åtta veckor för att avbryta akuta och destruktiva beteenden och stabilisera den unges livssituation. Inom ramen för placering på avdelningar för utredning samt mottagning och behovsbedömning kartläggs och bedöms den unges behandlingsbehov för att förbereda och motivera individen till fortsatta insatser och för att bistå socialtjänsten i den fortsatta planeringen. Efter de inledande åtta veckorna tar socialtjänsten ställning till SiS underlag och rekommendationer om fortsatt vård och kan besluta om vård på behandlingsavdelning vid SiS särskilda ungdomshem, eller om insatser på till exempel HVB, i familjehem eller i föräldrahemmet.

Vården på SiS behandlingsavdelningar är inriktad på att stärka den unges förutsättningar för ett socialt fungerande liv utanför institutionsmiljön. Socialtjänsten kan välja att inleda den unges vård på en behandlingsavdelning, men oftast föregås behandlingsplaceringar av vård på en akutavdelning, utredningsavdelning eller på avdelning för mottagning och behovsbedömning. Vården upphör när socialtjänsten bedömer att målen med placeringen uppnåtts.

⁶ SiS i korthet 2022

⁷ SiS i korthet 2022

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

På sex av de 21 ungdomshemmen fanns år 2022 avdelningar med sammanlagt 83 platser (varav två platser för flickor) för vård av ungdomar som verkställde påföljd enligt LSU. Under verkställigheten på SiS får ungdomarna behovsanpassade vård och behandlingsinsatser och erbjuds skolgång. Utredande och kartläggande insatser genomförs inom ramen för verkställigheten på behandlingsavdelningar, som är den enda avdelningsformen inom SiS LSU-vård. Utslussning och återanpassning i samhället ska vara i fokus under verkställigheten.⁸

⁸ <https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/sluten-ungdomsvard-lsu/>

Behandlings- och verkställighetsplanering inom SiS

Inom SiS utgår bedömning och behandling från principerna om risk, behov och mottaglighet (RBM) och i samband med inskrivning genomförs en strukturerad risk- och behovsbedömning av medarbetare med särskilt uppdrag och utbildning. RBM-bedömningen utgör, tillsammans med underlag från socialtjänstens utredning, den unges dom, ADAD inskrivningsintervju samt samtal och kartläggningar som genomförs av avdelningspersonal, psykolog och sjuksköterska, grunden för att bedöma vårdbehov, formulera mål och planera behandlingsaktiviteter. I enlighet med SiS rutin för behandlingsplanering⁹ och riktlinjer för utformning och genomförande av sluten ungdomsvård¹⁰ upprättas behandlingsplaner respektive verkställighetsplaner som anger vilka mål och delmål den unge ska arbeta med, vem som ansvarar för att genomföra de planerade aktiviteterna samt när och hur planen ska följas upp.

Barn och unga som placerats enligt LVU

När barn och ungdomar vårdas enligt LVU upprättar socialtjänsten vård- och genomförandeplaner och formulerar ett uppdrag till den som ska utföra vården. Med utgångspunkt i socialtjänstens planer och uppdrag upprättar SiS en behandlingsplan som beskriver hur vården på ungdomshemmet kommer att genomföras i detalj och över tid. Behandlingsplaneringen sker i flera steg i samverkan med den unge och socialtjänsten. För att barnet eller ungdomen ska känna sig delaktig och ges inflytande över sin vård genomförs löpande avstämnings- och uppföljningssamtal där SiS medarbetare för dialog om behandlingsplanen och den unges egen uppfattning om vårdbehov och insatser. Den unges vårdnadshavare och nätverk görs delaktiga genom uppdrags- och uppföljningsmöten, behovskartläggningar och genom information om hur vården fortlöper.¹¹ Behandlingsplanerna revideras var fjärde vecka på akut-avdelningar och mottagning och behovsbedömningsavdelningar, samt var åttonde vecka på behandlingsavdelningar.

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Verkställighet enligt LSU inleds på en låsbar avdelning där behandlingsteamet bedömer risk för återfall i kriminalitet och behov av vård och behandling. Bedömningen och planerade behandlingsinsatser formuleras i en individuell verkställighetsplan som omfattar insatser för tiden på ungdomshemmet och för utslussningen från SiS.

De planerade aktiviteterna syftar till att påverka färdigheter, beteenden och attityder som bidrar till att upprätthålla ungdomarnas antisociala beteende och minska risken för återfall i kriminalitet. Ungdomar som blivit dömda till sluten ungdomsvård deltar även i ungdomshemmens skolundervisning.¹²

⁹ Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020

¹⁰ Riktlinjer för utformning och genomförande av sluten ungdomsvård (LSU). Dnr 1.4.2-3890-2018

¹¹ Rutin för behandlingsplanering. Dnr 1.4.2-6811-2020.

¹² <https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/sluten-ungdomsvard-lsu/>

Under utslussningen har SiS möjlighet att placera den dömda för vård utanför SiS för deltagande i konkreta åtgärder som utbildning, praktik, bostad och fritidsaktiviteter. Den unge kan under utslussningstiden bo på öppen avdelning, någon form av utslussningsboende, HVB-hem, familjehem eller liknande.

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU har rätt till delaktighet och inflytande i vården och åsikter, önskemål och förmåga ska beaktas. Den dömda ska känna till sin verkställighetsplanering och involveras i denna genom att uppmuntras att delta i möten och ges stöd i att föra fram synpunkter och förslag. Ungdomens nätverk ska involveras och göras delaktigt tidigt i verkställigheten genom till exempel nätverksmöten för att planera för utslussning. Verkställighetsplanen följs upp kontinuerligt var åttonde vecka och revideras vid behov.

Vård- och behandlingsinsatser inom SiS

Barn och unga som placerats enligt LVU och ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Utgångspunkten för SiS vård och behandling är att genom omsorg och en fungerande vardagsstruktur verka för det som stabiliserar tillvaron under placeringen. Målsättningen är att skapa tillräcklig stabilitet i barnets eller ungdomens fungerande och livssituation så att fortsatta vårdinsatser kan ges utanför institutionsmiljön. Samtliga placerade inom SiS har rätt till omsorg och stabilisering, behovsbedömning och behandling, skola samt hälso- och sjukvård. SiS strukturerade vård- och behandlingsinsatser är kunskapsbaserade och individuellt anpassande utifrån den unges behandlings- eller verkställighetsplan. Vården utgår från SiS riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom¹³, riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård¹⁴ och riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program¹⁵. I samtliga riktlinjer betonas att relationsskapande och uppbyggnad av tillit är av stor betydelse för att skapa motivation och tilltro till förändring hos den unge. Enligt riktlinjerna för arbete med kunskapsbaserade program ska ungdomshemmen erbjuda strukturerade MI-samtal och deltagande i programmen A-CRA (Adolescent Community Reinforcement Approach) eller ÅP (Återfallsprevention) i syfte att behandla skadligt bruk och beroende. För att minska återfall i kriminalitet ska behandlingsprogrammet PULS (Problemlösning, Umgänge, Livsmål, Självkontroll) erbjudas LSU-dömda medan PULS eller ART (Aggression Replacement Training) ska erbjudas LVU-placerade. För barn och ungdomar som begått sexuella övergrepp ska deltagande i STOPPA-programmet (Start, Teori Och Praktik, Paus, Avslut) erbjudas.¹⁶

På behandlingsavdelningar för skolpliktiga ska vårdnadshavare, familjehemsföräldrar eller annan omsorgsbas erbjudas deltagande i KOMET (KOMmunikationsMETod) i syfte att stärka kommunikationsfärdigheter och relationer samt minska konflikter i familjen. Behandlingsprogrammen ACT (Acceptance and Commitment Therapy) och TFCO (Treatment Foster Care Oregon) är inte obligatoriska insatser men kan erbjudas om verksamheten anser att behov finns.¹⁷ Institutionerna tar emot barn och ungdomar med olika behandlingsbehov och beroende på hemmens inriktning erbjuds därför något olika behandlingsprogram.¹⁸

¹³ Riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom. Dnr 1.4.2-4656-2014

¹⁴ Riktlinjer för utformning och genomförande av slutna ungdomsvård (LSU). Dnr 1.4.2-3890-2018

¹⁵ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁶ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁷ Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program. Dnr 1.4.2-904-2022

¹⁸ Läs mer på: (<https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/behandlingsmetoder/>)

SiS samarbete med socialtjänsten

Under vårdtiden har kommunernas socialtjänst det övergripande vårdansvaret för placerade barn och unga inom SiS och ska svara för att planera och följa upp vården. Socialtjänsten ska även tillse att de unga ges tillgång till bland annat hälso- och sjukvårdsinsatser och att det finns en planering för tiden efter SiS. För att åstadkomma varaktiga förändringar måste samarbetet mellan SiS, socialtjänsten och regionerna fungera väl och det behöver utifrån behov säkerställas fortsatta insatser såsom hälso- och sjukvård, vård av skadligt bruk och beroende, skola, sysselsättning och boende.

Barn och unga som placerats enligt LVU

Vård och behandling utförs på socialtjänstens uppdrag och insatserna planeras och genomförs i enlighet med individuella behandlingsplaner som upprättas inom SiS. Socialtjänsten har i uppgift att noggrant följa upp vården och placeringen genom tät samverkan med SiS-hemmet. Socialtjänstens uppföljning syftar till att kontrollera att vården sker på ett korrekt sätt och utgår från den unges behov, samt säkerställa att socialnämnden ges nödvändiga underlag för att kunna avgöra om vården ska fortgå eller upphöra.¹⁹

Ungdomar som verkställer påföljd enligt LSU

Socialtjänsten har kvar det övergripande ansvaret för en långsiktig planering av insatser för den dömda. SiS ansvarar dock för verkställigheten och ska samråda med socialnämnden inför planläggning och genomförande av denna. Socialnämnden ska följa utvecklingen hos den unge som verkställer påföljd och ha en tät samverkan med SiS-hemmet. Samverkan är särskilt angelägen i anslutning till frigivning då socialnämnden har ett ansvar att tillsätta nödvändiga insatser efter avslutad placering för att underlätta återanpassning samt motverka återfall i kriminalitet och en ogynnsam utveckling hos den unge. Insatserna efter avslutad verkställighet kan vara frivilliga men om detta inte bedöms vara möjligt kan socialnämnden besluta om att den unge placeras enligt LVU efter verkställd LSU-påföljd. SiS och socialtjänsten ska även samråda gällande utslussning som sker i slutet av strafftiden.²⁰

¹⁹ Placerade barn och unga – Handbok för socialtjänsten

²⁰ Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten.

Materialiet i sammanställningen

Sammanställningens tabeller återger ett urval av ungdomarnas svar på frågorna i ADAD inskrivningsintervju samt intervjuarens svar på frågor om administrativa uppgifter och bortfall. En del ungdomar vårdas flera gånger på ett ungdomshem under ett och samma år och kan därför ha blivit intervjuade flera gånger. I sammanställningen redovisas endast ett intervjutillfälle per ungdom.

Datakvalitet

När intervjuer används som insamlingsmetod finns alltid en risk att svarspersonen anpassar sina svar efter till exempel intervjuarens och samhällets förväntningar. Ungdomarna som besvarar intervjun befinner sig också i en sårbar position och är omhändertagna med tvång, vilket i vissa fall kan tänkas påverka deras svar. Olika intervjuare kan också få olika svar eller tolka svaren på olika sätt. Denna felkälla minskas troligen genom intervjuformulärets struktur med nästan enbart fasta svarsalternativ, att intervjun har en tillhörande manual för genomförande samt att intervjuarna har genomgått utbildning. En annan möjlig felkälla är att frågorna ofta rör händelser som inträffat en tid tillbaka. Livssituationen innan intagning kan upplevas komplicerad och rörig och vara svår att minnas efter en längre tid och för att minska risk för felaktigheter redovisas endast intervjuer som har genomförts inom 30 dagar efter intagning. Då bortfallet avseende deltagande i ADAD inskrivningsintervju är stort behöver generaliseringar och tolkningar genomföras med försiktighet.

Läsanvisningar

Redovisningen av tabellerna följer de livsområden som ingår i intervjun. Respektive område inleds med en resultatsammanfattning och en förteckning över ingående tabeller följt av tabellerna med ungdomarnas svar.

Ungdomarnas svar redovisas fördelade på kön och ålder. I tabellrubriken framgår frågenumret i ADAD-inskrivningsformulär²¹ samt vilken grupp ungdomar som redovisningen rör. I tabellens nedre del anges hur många som besvarat den aktuella frågan och det interna bortfallet. För att minska risken för att enskilda individer ska kunna identifieras i tabellerna, redogörs inte svar på frågor samt delfrågor som besvarats av färre än fem individer. Dessa svar markeras istället med ett kryss (x).

²¹ ADAD-inskrivningsformulär med tillhörande manual finns tillgänglig på SiS webbplats.

Tabellsammanställning för år 2022

Under 2022 registrerades 1109 intagningar på SiS ungdomshem. Av dessa intagningar var 1054 enligt LVU och 55 enligt LSU. Ingen placering genomfördes med stöd av SoL år 2022.²²

Under 2022 registrerades totalt 506 inskrivningsintervjuer. I denna sammanställning redovisas endast intervjuer som har genomförts inom 30 dagar efter intagning (48 intervjuer exkluderades) och enbart en intervju per ungdom (11 intervjuer exkluderades). Det återstår 447 intervjuer i sammanställningen. Det registrerades även 267 ADAD-formulär (35 procent av samtliga formulär) med bakgrunds- och bortfallsinformation för ungdomar som inte kunde eller ville delta i intervjun. Den vanligaste anledningen till att intervjun inte genomförts var att ungdomen inte ville medverka (67 procent), följt av "annan orsak" (21 procent), språksvårigheter (7 procent) och att vistelsetiden var för kort (5 procent.).

Tabellsammanställningen bygger på information från de 447 barn och ungdomar som deltog i intervjuerna under 2022, vilket utgör 40 procent av samtliga placerade under året. Av de intervjuade är 167 flickor (37 procent) och 280 pojkar (63 procent). De barn och ungdomar som ingår är mellan 10 och 20 år gamla, med en medelålder på 16 år för båda könen. En tredjedel av ungdomarna är 15 år eller yngre, hälften är 16–17 år, medan 17 procent är 18 år eller äldre.

Tabell A. Åldersfördelning inom kön. Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
–15	32	36	33
16–17	54	44	50
18–	15	20	17
Totalt, antal	280	167	447

Det är en större andel pojkar än flickor i samtliga åldersgrupper och könsskillnaden är störst för 16-17-åringar och minst för de äldsta ungdomarna (se tabell B nedan).

Tabell B. Könsfördelning inom åldersgrupper. Procent.

	–15	16–17	18–	Totalt
Pojkar	60	67	55	63
Flickor	40	33	45	37
Totalt, antal	149	223	75	447

²² SiS i korthet 2022.

I. Ungdomarnas bakgrund

Sju av tio ungdomar som deltog i ADAD-intervjun är födda i Sverige (större andel av flickorna än av pojkarna) och 65 procent har svenska som modersmål. Något över 40 procent av ungdomarna har bott med någon av sina föräldrar året innan SiS-placeringen medan 30 procent har bott på institution eller behandlingshem.

Majoriteten av ungdomarna har flyttat många gånger i sitt liv och 19 procent har flyttat fler än 10 gånger före 16 års ålder. Hälften av ungdomarna har rymt hemifrån (varit borta minst en natt) minst en gång. Drygt hälften av flickorna och 22 procent av pojkarna har rymt hemifrån fyra gånger eller fler. Av ungdomarna har 9 procent minst en förälder som är avliden.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 1.1	Födelseland (C6)
Tabell 1.2	Modersmål (C9)
Tabell 1.3	Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8)
Tabell 1.4	Antal flyttar före 16 års ålder (C46)
Tabell 1.5	Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47)
Tabell 1.6	Föräldrarnas civilstånd vid intervjutillfället (C20, C22 & C24)
Tabell 1.7	Boendeförhållande under året före intagning (C30b)
Tabell 1.8	Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39)

TABELLER

Tabell 1.1 Födelseland (C6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Födda i Sverige	68	80	71	71	79	72
Födda i annat land	32	20	29	29	21	28
Procentbas, antal	280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 1.2 Modersmål (C9).

	Antal	%
Svenska	292	65
Annat språk	154	35
Procentbas, antal	446	100
Bortfall	1	
Totalt, antal	447	

Tabell 1.3 Utlandsföddas ålder vid ankomst till Sverige (C8).

	Antal	%
0–2 år	18	16
3–6 år	36	32
7–9 år	22	19
10–12 år	26	23
13 år och äldre	11	10
Procentbas, antal	113	100
Bortfall	11	
Totalt, antal	124	

Tabell 1.4 Antal flyttar före 16 års ålder (C46). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte flyttat	12	6	7	9	16	10
1–3 gånger	41	24	27	37	40	34
4–6 gånger	26	25	32	23	22	26
7–9 gånger	10	12	12	11	10	11
10 eller fler gånger	12	32	22	20	12	19
Procentbas, antal	260	161	142	206	73	421
Bortfall, antal	20	6	7	17	2	26
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 1.5 Antal rymningar hemifrån och varit borta minst en natt (C47). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte rymt	60	29	48	48	51	49
1–3 gånger	18	20	19	20	14	19
4 eller fler gånger	22	51	32	32	34	33
Procentbas, antal	266	154	139	211	70	420
Bortfall, antal	14	13	10	12	5	27
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 1.6 Föräldrarnas civilstånd vid intervju tillfället (C20, C22 & C24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Gifta/sammanboende	34	18	31	24	32	28
Aldrig sammanlevt	3	11	5	4	12	6
Skilda/separerade	55	62	54	62	49	58
Någon avliden	8	10	10	9	7	9
Procentbas, antal	278	167	147	223	75	445
Bortfall, antal	2	0	2	0	0	2
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 1.7 Boendeförhållande under året före intagning (C30b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Båda föräldrarna/adoptiv	24	11	21	19	16	19
Enbart mor	18	15	16	20	9	17
Enbart far	5	4	5	5	3	5
Mor med partner	2	2	3	2	1	2
Far med partner	0	1	0	0	0	0
Syskon	0	0	0	0	0	0
Mor-eller farföräldrar	1	0	1	0	0	1
Andra släktingar	0	0	0	0	1	0
Familje-/fosterhem	12	11	15	10	7	11
Institution/behandlingshem	27	35	29	31	27	30
Levt ensam	1	4	0	1	7	2
Pojkvän/flickvän/make/maka	0	1	0	0	3	1
Vänner/kamrater	1	1	1	1	0	1
Växels boende mellan far/mor	2	2	3	2	3	2
Stödboende	1	5	3	1	8	3
Gruppboende	1	4	2	2	1	2
Fängelse/psyk.klinik	0	0	0	0	0	0
Annat	4	5	2	3	14	4
Procentbas, antal	275	165	146	220	74	440
Bortfall, antal	5	2	3	3	1	7
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

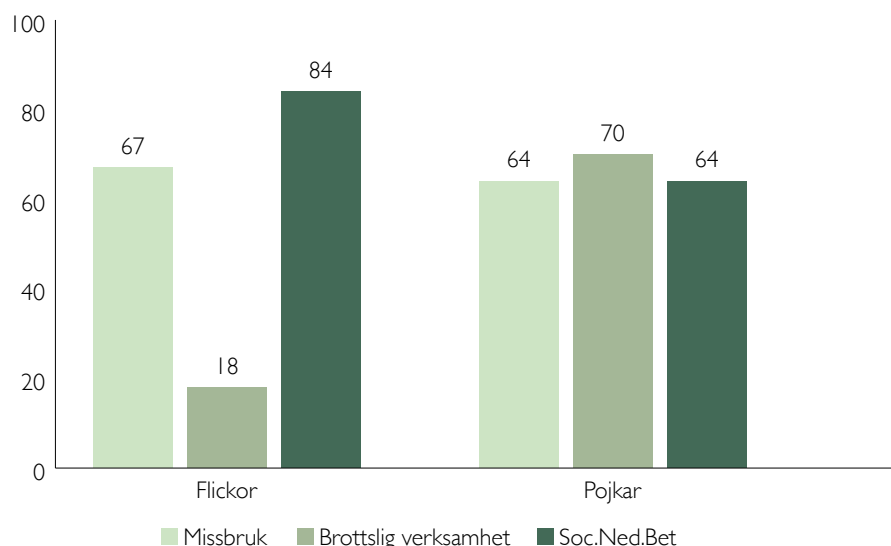
Tabell 1.8 Föräldrarnas sysselsättning (C35 & C39). Procent.

	Moderns sysselsättning			Faderns sysselsättning		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Arbetar	60	64	62	59	63	61
Arbetslös	13	9	11	13	5	10
Utbildning	8	4	6	2	1	2
Förtids-/pensionerad	1	1	1	5	3	4
Sjukskriven	8	11	9	6	6	6
Hemarbetande	2	1	1	0	0	0
Föräldraledig	1	2	1	0	1	0
Annat	2	2	2	3	4	4
Vet inte	5	7	6	12	16	14
Procentbas, antal	258	160	418	225	142	367
Bortfall, antal	22	7	29	55	25	80
Totalt, antal	280	167	447	280	167	447

2. Tidigare insatser och nuvarande placering

Nästan alla (97 procent) av de ungdomar som besvarat ADAD inskrivningsintervju och som uppfyller inklusionskriterierna för denna sammanställning är placerade enligt LVU, 3 procent enligt LSU och ingen enligt SoL. Alla ungdomar har vårdats på låsbar plats vid tidpunkten för inskrivningsintervjun. Majoriteten av ungdomarna, 67 procent, har tidigare varit placerade på institution eller behandlingshem. Andelen som har varit placerade i familjehem är 45 procent.

Den vanligaste placeringsorsaken är annat socialt nedbrytande beteende²³. Det är stor könsskillnad, flickor placeras oftare än pojkar på grund av annat socialt nedbrytande beteende. Pojkar placeras istället i betydligt större utsträckning än flickor på grund av brottslig verksamhet som är den vanligaste placeringsorsaken för pojkar. Skadligt bruk och beroende benämns i LVU-lagstiftningen och i ADAD-intervjun som missbruk. Missbruk ingår som placeringsorsak för pojkar och flickor i lika hög utsträckning, se figur 1.

Figur 1. Placeringsorsaker, andel inom kön (A20 & A21; se även tabellerna 2.5 – 2.7).

²³ Med annat socialt nedbrytande beteende menas enligt lagtexten att ungdomen beter sig på ett sätt som avviker från samhällets grundläggande normer. Det kan till exempel handla om att ungdomen har begått något eller några allvarliga brott utan att det betraktas som brottslig verksamhet. Det kan även handla om att ungdomen mer än tillfälligt vistas i olämpliga miljöer som i t.ex. missbruksmiljöer, eller att ungdomen har sex mot ersättning. Exemplet är inte uttömmande och socialnämnden måste alltid göra en sammanvägd bedömning utifrån de beteenden som den aktuella ungdomen uppvisar.

TABELLFÖRTECKNING

Dessa frågor fylls i av SiS medarbetare eller hämtas automatiskt från KAJ²⁴

Tabell 2.1	Tidigare intagen på SiS (A12 & A13)
Tabell 2.2	Lagrum vid placering (A18)
Tabell 2.3	Typ av plats (A17)
Tabell 2.4	Typ av placering (A15)
Tabell 2.5	Placerade för missbruksproblem (A20a)
Tabell 2.6	Placerade för brottslig verksamhet (A20b)
Tabell 2.7	Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21)

Dessa frågor besvaras av ungdomarna

Tabell 2.8	Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59)
Tabell 2.9	Tidigare placering i familjehem (C48 & C49)
Tabell 2.10	Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55)
Tabell 2.11	Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a)

TABELLER

Intagningsuppgifter

Tabell 2.1 Tidigare intagen på SiS (A12 & A13). Procent.

		Kön		Ålder			Totalt
		Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Tidigare intagen på aktuell institution	Nej	94	93	95	94	91	94
	Ja	6	7	5	6	9	6
Tidigare intagen på annan SiS-institution	Nej	74	73	85	71	59	74
	Ja	26	27	15	29	41	26

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,0 – 0,4 procent.

Tabell 2.2 Lagrum vid placering (A18). Procent.

		Kön		Ålder			Totalt
		Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
6 § LVU – omedelbart		63	61	72	62	44	62
3 § LVU – eget beteende		24	27	15	24	48	25
2 § LVU – miljöfall		0	0	0	0	0	0
2, 3 § LVU		8	11	12	11	0	9
4 kap. 1 § SoL – frivilligt		0	0	0	0	0	0
LSU		4	1	1	3	8	3
Procentbas, antal		280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal		0	0	0	0	0	0
Totalt, antal		280	167	149	223	75	447

²⁴ SiS klientadministrativa journalsystem

Tabell 2.3 Typ av plats (A17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppen	0	0	0	0	0	0
Låsbar/sluten	100	100	100	100	100	100
Procentbas, antal	280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

I de allra flesta fall inleds vården på låsbar plats, placeringen övergår till öppen plats så fort det bedöms vara lämpligt.

Tabell 2.4 Typ av placering (A15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Akut	90	94	90	95	85	91
Utredning	4	3	7	1	3	4
Behandling	1	3	2	1	3	2
LSU	5	1	1	3	9	3
Procentbas, antal	259	139	125	208	65	398
Bortfall, antal	0	1	0	1	0	1
Totalt, antal	259	140	125	209	65	399

Tabell 2.5 Placerade för missbruksproblem (A20a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	36	33	46	32	20	35
Ja	64	67	54	68	80	65
Procentbas, antal	265	166	147	213	71	431
Bortfall, antal	15	1	2	10	4	16
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 2.6 Placerade för brottslig verksamhet (A20b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	30	82	59	41	57	50
Ja	70	18	41	59	43	50
Procentbas, antal	267	165	148	212	72	432
Bortfall, antal	13	2	1	11	3	15
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 2.7 Placerade för annat socialt nedbrytande beteende (A20c, A21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Socialt nedbrytande beteende	64	84	86	68	51	71
Varav:						
Vistelse i olämpliga miljöer	70	83	76	76	78	76
Psykiatrisk problematik	26	57	44	30	64	40
Enstaka allvarligt brott	53	25	37	43	41	40
Skolproblem	40	38	47	36	25	39
Relationsproblem	31	36	45	25	25	33
Andra skäl	28	25	23	30	26	26
Procentbas, antal	269	166	147	216	72	435
Bortfall, antal	11	1	2	7	3	12
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Delfrågornas bortfall är 1,6 – 7,4 procent.

INTERVJUER MED UNGDOMARNA

Tabell 2.8 Har eller har haft kontaktperson eller kontaktfamilj via socialtjänsten (C59). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	45	41	42	43	47	43
Ja	55	59	58	57	53	57
Procentbas, antal	274	166	146	219	75	440
Bortfall, antal	6	1	3	4	0	7
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 2.9 Tidigare placering i familjehem (C48 & C49). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	62	44	46	57	69	55
1 gång	17	22	21	19	15	19
2 gånger	8	12	16	7	5	10
3 eller fler gånger	13	22	18	17	11	16
Procentbas, antal	271	164	146	214	75	435
Bortfall, antal	9	3	3	9	0	12
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 2.10 Tidigare placering på institution/behandlingshem (C54 & C55). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen placering	39	23	40	32	22	33
1 gång	20	26	25	22	19	22
2 gånger	12	14	12	13	12	13
3 eller fler gånger	29	37	23	33	47	32
Procentbas, antal	276	166	149	219	74	442
Bortfall, antal	4	1	0	4	1	5
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 2.11 Vistelse i direkt anslutning till intagning (C62a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Föräldrahemmet	29	13	28	21	19	23
Eget boende	3	4	0	3	9	3
Släkting	2	1	3	0	1	2
Familje-/fosterhem	8	7	11	8	0	7
SiS ungdomshem	2	4	3	3	1	3
Annan behandlingsinstitution	22	32	28	28	14	26
Avgiftningsklinik	0	2	0	0	4	1
Psykiatrisk klinik	1	7	1	3	9	3
Häkte	16	2	6	15	9	11
Fängelse	0	0	0	0	0	0
Avviken eller på rymmen	8	11	10	8	12	9
Vagabonderande liv	1	1	0	0	4	1
Annat	7	16	10	9	16	11
Procentbas, antal	275	167	149	219	74	442
Bortfall, antal	5	0	0	4	1	5
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

3. Fysisk hälsa

Regionerna är ansvariga för ungdomarnas hälso- och sjukvård men SiS utför vissa vårdinsatser såsom läkemedelshantering och olika typer av bedömningar. De flesta hälso- och sjukvårdsinsatser kräver samarbete med andra aktörer som exempelvis vårdcentraler, BUP och tandläkarmottagningar. I de hälso- och sjukvårdsinsatserna som SiS utför ingår:

- elevhälsa
- hälsosamtal med sjuksköterska
- bedömningssamtal med psykolog
- tillgång till läkare, sjuksköterska och psykolog i begränsad omfattning
- läkemedelsbehandling
- bedömning och åtgärder av olika hälsoproblem
- psykiatriska bedömningar
- intern och extern samverkan kring ungdomarna
- hjälp till tandvård

I ADAD-intervjun finns ett antal hälsoproblem beskrivna där ungdomarna ombeds svara ja eller nej. En fjärdedel av ungdomarna uppger att de har minst 6 av de 25 listade hälsoproblemen. Andelen flickor som uppger 6 eller fler hälsoproblem är mer än tre gånger så stor som andelen pojkar: 44 procent av flickorna och 14 procent av pojkarna. Det absolut vanligaste problemet för båda könen är sömnproblem, vilket 64 procent av ungdomarna uppger. Ryggont (31 procent), ofta huvudvärk (29 procent), allergi/astma (29 procent), dålig syn (28 procent), och problem med tänderna (24 procent) är andra vanliga problem. Vidare är, ofta ont i magen (35 procent), ätproblem (30 procent) och hjärtklappning (27 procent) också vanliga bland flickor. Flickor anger också i mycket större utsträckning än pojkar att de har någon form av kroniska medicinska problem, 26 procent jämfört med 12 procent.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 3.1	Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5)
Tabell 3.2	Kroniska medicinska problem (D8)
Tabell 3.3	Hälsoproblem (D10)
Tabell 3.4	Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3
Tabell 3.5	Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a)
Tabell 3.6	Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem senaste 30 dagarna (D12)
Tabell 3.7	Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13)

TABELLER

Tabell 3.1 Ungdomarnas bedömning av den egna fysiska hälsan (D5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Dålig	4	4	3	4	7	4
Ganska bra	29	41	34	31	37	33
Bra	39	41	40	39	44	40
Mycket bra	28	14	24	26	12	23
Procentbas, antal	279	167	148	223	75	446
Bortfall, antal	1	0	1	0	0	1
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 3.2 Kroniska medicinska problem (D8). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte kroniska problem	88	74	82	88	72	83
Kroniska problem	12	26	18	12	28	17
Procentbas, antal	276	164	147	218	75	440
Bortfall, antal	4	3	2	5	0	7
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 3.3 Hälsoproblem. (D10). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Sömnproblem	60	70	59	63	75	64
Ryggont	27	38	26	34	35	31
Ofta huvudvärk	23	40	22	33	32	29
Allergi/astma	25	35	28	30	27	29
Dålig syn	20	41	25	30	27	28
Problem med tänderna	20	31	23	25	25	24
Ofta ont i magen	10	35	19	19	23	20
Hjärtklappning	13	27	14	19	24	18
Ätproblem	9	30	17	16	19	17
Svårt att andas	11	22	14	14	19	15
Undervikt	15	11	10	16	15	14
Illamående/kräkningar	7	23	13	13	16	13
Hörselproblem	11	16	11	12	16	13
Svimningsanfall	7	16	10	10	9	10
Övervikt	5	13	11	7	5	8
Återkommande förkylning	9	7	9	9	4	8
Krampanfall	6	11	9	7	9	8
Underlivsbesvär	1	11	5	5	5	5
Diarré	3	4	1	5	3	3
Könssjukdom	1	4	1	3	3	2
Sängvätning	0	2	1	1	0	1
Hepatit C	0	0	0	0	1	0
Hiv/aids	0	1	0	0	0	0
Hepatit B	0	0	0	0	0	0
TBC	0	0	0	0	0	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,0 – 0,9 procent.

Tabell 3.4 Antal hälsoproblem, baserat på svaren i tabell 3.3. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga	15	3	13	10	7	11
1–2 problem	38	20	34	30	32	32
3–5 problem	33	32	32	34	29	32
6 eller fler problem	14	44	21	26	32	26
Procentbas, antal	280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 3.5 Andel flickor som har varit med om abort och/eller missfall (D10a).

	%
Abort	7
Missfall	8

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,0 – 1,2 procent.

Tabell 3.6 Oro över eller besvär av fysiska hälsoproblem senaste 30 dagarna (D12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	77	60	77	70	59	71
Lite	17	25	15	21	27	20
Ganska mycket	4	9	5	5	8	6
Mycket	2	6	2	4	7	4
Procentbas, antal	280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 3.7 Önskemål om hjälp för fysiska hälsoproblem (D13). Procent.

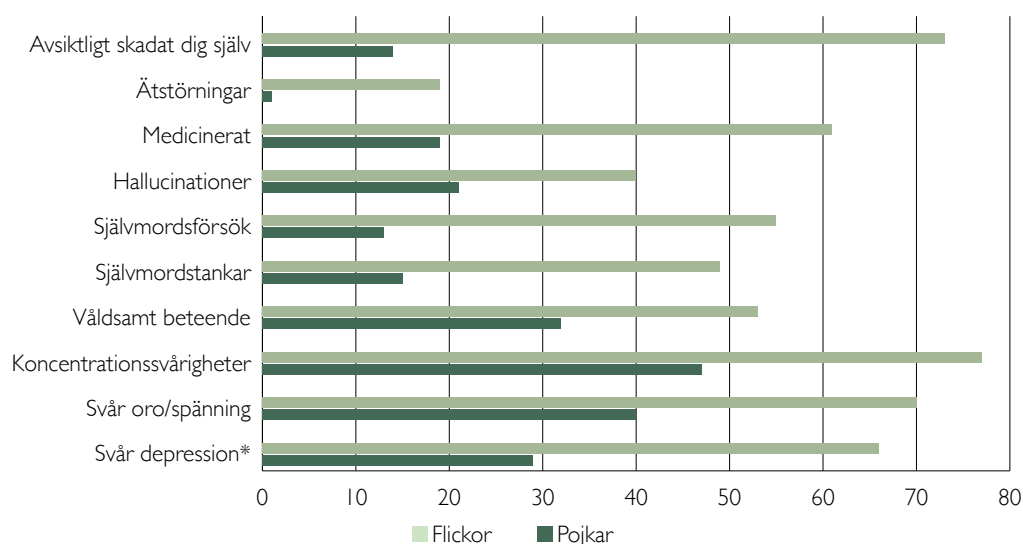
	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	67	50	63	61	56	61
Lite	11	20	13	17	9	14
Ganska mycket	11	11	11	9	16	11
Mycket	11	19	12	14	19	14
Procentbas, antal	280	167	149	223	75	447
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

4. Psykiska och känslomässiga problem

I ADAD-intervjun listas ett antal problematiska känslor, beteenden och reaktioner som ungdomarna får svara om de känner igen sig i. Överlag är det betydligt fler flickor än pojkar som har haft dessa problem. Drygt hälften av flickorna och 18 procent av pojkarna känner igen sig i 16 eller fler av de listade problemen. Problem som uppges av mer än hälften av både flickor och pojkar är: inte lita på folk, känna sig uttråkad och behov av sömnmediciner. Mer än hälften av flickorna dagdrömmer ofta, känner sig ointresserade av det mesta, har svårt att uttrycka känslor, är ofta ängsliga eller oroliga, känner sig iakttagna, nedstämda och att saker inte känns verkliga. Mer än hälften av flickorna har svårt att kontrollera ilska.

Andelen flickor som har fått vård för psykiska och känslomässiga problem är också betydligt större än andelen pojkar. Av flickorna uppger 44 procent att de någon gång har varit inlagda för dygnsvård och 64 procent har vårdats i öppenvården av den anledningen. Av pojkarna uppger 12 procent att de har fått dygnsvård och 24 procent att de vårdats i öppenvården för denna typ av problem.

Det är även fler flickor än pojkar som uppger att de någon gång i livet har upplevt psykiska besvär (se nedan i figur 2 och tabell 4.4). Det är 66 procent av flickorna som uppger att de någon gång har känt sig deprimerade, 73 procent att de avsiktligt har skadat sig och 55 procent att de någon gång har försökt ta livet av sig. Av pojkarna har 29 procent känt sig deprimerade, 14 procent avsiktligt skadat sig och 13 procent har någon gång försökt ta livet av sig.

Figur 2. Olika psykiska besvär någon gång i livet uppdelat på kön (13:1; se även tabell 4.4).

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan att ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig allvarligt deprimerad

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 4.1	Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2)
Tabell 4.2	Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2)
Tabell 4.3	Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4)
Tabell 4.4	Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2)
Tabell 4.5	Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b)
Tabell 4.6	Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5)
Tabell 4.7	Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6)

TABELLER

Tabell 4.1 Förekomst av olika känslor och reaktioner (i2). Procent.

	Pojkar	Flickor	Totalt
Litar inte på folk	72	87	78
Uttråkad	57	85	68
Behöver medicin för att somna	52	75	61
Kan inte kontrollera ditt beteende när arg	47	65	53
Dagdrömmar ofta	38	62	47
Känner dig ointresserad av det mesta	38	62	47
Svårt uttrycka dina känslor	38	60	46
Ofta ängslig/orolig	27	59	39
Känner att folk iakttar dig	31	54	39
Slår i dörrar	33	46	38
Känner dig nedstämd	24	58	37
Känner dig modlös	22	50	32
Hamnar lätt i bråk	30	34	31
Har mardrömmar	23	42	30
Känner dig ensam bland folk	19	48	30
Får vansinniga idéer	20	45	30
Svårt att lösa problem	20	44	29
Blir lätt sårad	16	48	28
Känner som om saker inte är verkliga	14	52	28
Känns som andra är emot dig	23	37	28
Andra ogillar dig	20	42	28
Känner dig ensam	17	45	27
Känns som huvudet skulle explodera	18	42	27
Känner att något får dig att göra saker som du ej vill	16	43	26
Brist på självförtroende	12	46	25
Rädd att tappa kontroll	15	41	25
Känner att de flesta andra är klyftigare	17	37	25
Känner hopplöshet inför framtiden	16	38	24
Känner dig utanför	10	35	20
För blyg	13	27	18
Känner att du borde bli straffad för dina fel och brister	14	23	17
Rädd att skada någon annan	12	26	17
Ljuger ofta	16	17	17
Känner, att det vore bättre att vara död	8	29	16
Känner dig osäker med andra	6	32	16
Känner dig värdelös	6	30	15
Själv mordstankar	5	32	15
Känner för att skada dig själv	3	34	14
Fel på förståndet	9	23	14
Känner dig underlägsen	6	25	13
Skulle vilja döda någon	7	17	11

Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,3 – 3,8 procent

**Tabell 4.2 Antal känslor och reaktioner som ungdomarna instämmer i (i2).
Baserat på tabell 4.1. Procent.**

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga	7	1	4	5	4	5
1–7	45	16	29	40	29	35
8–15	29	29	32	28	28	29
16 eller fler	18	54	35	27	39	32
Procentbas, antal	277	164	146	220	75	441
Bortfall, antal	3	3	3	3	0	6
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 4.3 Mått psykiskt dåligt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga dagar	62	24	52	49	36	48
1–6 dagar	15	17	15	17	14	16
7 eller fler dagar	24	59	33	34	50	36
Procentbas, antal	271	155	142	212	72	426
Bortfall, antal	9	12	7	11	3	21
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 4.4 Olika psykiska besvär någon gång i livet samt under de senaste 30 dagarna innan intagningen (i3:1 & i3:2). Procent.

	Någon gång i livet			Senaste 30 dagarna innan intagningen		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Svår depression*	29	66	43	14	31	20
Svår oro/spänning	40	70	51	25	52	35
Koncentrationssvårigheter	47	77	58	32	65	44
Väldsam beteende	32	53	40	11	30	18
Självmodstankar	15	49	28	5	23	12
Självmodsförsök	13	55	29	1	18	8
Hallucinationer	21	40	28	10	28	17
Medicinerat	19	61	35	11	48	25
Ätstörningar	1	19	8	0	9	3
Avsiktligt skadat dig själv	14	73	36	4	28	13

*Med svår depression avses inte en klinisk diagnos utan om ungdomen en längre tid (mer än en vecka) känt sig verkligt nedstämd och ledsen.

Någonsin: Det totala bortfallet för respektive fråga är 1,1 – 2,7 procent.

Tabell 4.5 Öppenvårdskontakt eller dygnsvård för psykiska/känslomässiga problem (i1a & i1b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppenvård	24	64	41	33	51	39
Dygnsvård	12	44	20	21	38	24

Det totala bortfallet för respektive fråga är 6,0 – 8,9 procent.

Tabell 4.6 Oro över eller besvär av psykiska eller känslomässiga problem senaste 30 dagarna (i5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	73	40	64	65	42	61
Lite	13	28	18	18	23	19
Ganska mycket	6	20	9	10	20	11
Mycket	8	12	9	7	15	9
Procentbas, antal	275	163	146	218	74	438
Bortfall, antal	5	4	3	5	1	9
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 4.7 Önskemål om hjälp med psykiska eller känslomässiga problem (i6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	74	38	62	64	48	61
Lite	11	23	14	17	13	15
Ganska mycket	7	13	10	10	8	10
Mycket	8	26	14	9	31	14
Procentbas, antal	275	164	145	219	75	439
Bortfall, antal	5	3	4	4	0	8
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

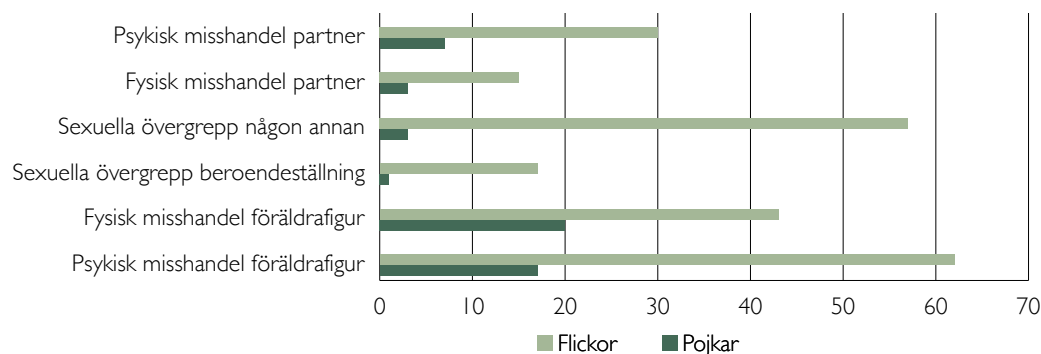
5. Familj, vänner och relationer samt utsatthet för våld och övergrepp

En majoritet av ungdomarna, 85 procent, uppger att de trivs ganska mycket eller mycket i sina familjer och 82 procent anger att de kommer överens, ganska mycket eller mycket, med sin mamma och 65 procent med sin pappa. Drygt 30 procent av ungdomarna tycker dock att det är ganska eller mycket svårt att prata med mamma medan 40 procent tycker att det är ganska eller mycket svårt att prata med pappa. Ungefär två tredjedelar av ungdomarna upplever att mamma och pappa är missnöjda med deras beteende och är besvikna på dem. Nästan en fjärdedel upplever att det finns ganska mycket eller mycket konflikter inom familjen. Överlag uppger flickor mindre trivsel och mer konflikter i familjen än pojkar. Månaden innan ankomst har 35 procent i någon mån känt oro över familjeproblem och 31 procent har önskat hjälp med detta.

I avsnitten som handlar om familj, vänner och relationer ingår även frågor om föräldrarnas egna problem och ungdomarnas utsatthet för våld och övergrepp. Andelen ungdomar som uppger att de har en pappa med narkotika- eller alkoholproblem är 21 procent och 26 procent uppger att deras mor har psykiska besvär. Många av ungdomarna uppger att de i någon utsträckning har utsatts för fysisk (29 procent) eller psykisk (34 procent) misshandel av en föräldrafigur, flickor i mycket större utsträckning än pojkar, se figur 3. Hälften av flickorna och 24 procent av pojkarna uppger att de har varit med då en närstående utsatts för våld vid minst ett tillfälle. Av flickorna uppger 17 procent att de har blivit utsatta för sexuella övergrepp av någon de har stått i beroendeställning till och 57 procent att de har blivit utsatta av någon annan person. Ett fåtal av pojkarna (1 och 3 procent) uppger samma sak.

Mer än hälften av ungdomarna uppger att de har en eller fler vänner som har haft problem med alkohol eller narkotika och hälften har en eller fler vänner som har haft problem med brottslighet. Ungdomar som anger att de tillhör ett gäng som begår brott eller andra icke-acceptabla handlingar är 5 procent. Andelen som uppger att de har blivit fysiskt misshandlade av en partner är 8 procent medan 15 procent har blivit psykiskt eller känslomässigt misshandlade av en partner. Dessa former av misshandel är vanligare bland flickor än bland pojkar (se figur 3 nedan).

Ungdomar som anger att de är sexuellt aktiva uppgår till 77 procent. Av dessa uppger 20 procent att de har varit gravida eller gjort någon gravid och 7 procent uppger att de någon gång haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner.

Figur 3. Våldsutsatthet, fördelat på kön (G12d & G12e; H17-H19a; se även tabellerna 5.18 – 5.23).

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Familj

Tabell 5.1	Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b)
Tabell 5.2	Trivsel med familjen (H6)
Tabell 5.3	Konflikter i familjen (H4)
Tabell 5.4	Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1)
Tabell 5.5	Förekomst av problem hos syskon (H1)
Tabell 5.6	Svårt att prata med mor och far (H10 & H11)
Tabell 5.7	Relationen till mor (H16)
Tabell 5.8	Relationen till far (H16)
Tabell 5.9	Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8

Vänner

Tabell 5.10	Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a)
Tabell 5.11	Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b)
Tabell 5.12	Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a)
Tabell 5.13	Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7)

Relationer

Tabell 5.14	Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12)
Tabell 5.15	Sexuellt aktiv (G14)
Tabell 5.16	Användning av preventivmedel (G15)
Tabell 5.17	Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17)

Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp

Tabell 5.18	Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17)
Tabell 5.19	Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18)
Tabell 5.20	Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a)
Tabell 5.21	Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b)
Tabell 5.22	Fysiskt misshandlad av partner (G12d)
Tabell 5.23	Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e)
Tabell 5.24	Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f)
Tabell 5.25	Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a)

Avslutande frågor

Tabell 5.26	Oro över eller besvär av familjeproblem senaste 30 dagarna (H20)
Tabell 5.27	Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21)
Tabell 5.28	Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner senaste 30 dagarna (G21)
Tabell 5.29	Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22)

TABELLER

Familj

Tabell 5.1 Kommer överens med sin mor och far (H8a & H8b). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	5	10	7	11	25	16
Lite	5	23	12	15	25	19
Ganska mycket	24	36	29	28	29	28
Mycket	66	31	53	47	21	37
Procentbas, antal	270	162	432	240	140	380
Bortfall, antal	10	5	15	40	27	67
Totalt, antal	280	167	447	280	167	447

Tabell 5.2 Trivsel med familjen (H6). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	2	14	9	4	8	6
Lite	4	16	8	7	16	9
Ganska mycket	13	26	19	17	19	18
Mycket	80	44	65	73	56	67
Procentbas, antal	271	154	144	208	73	425
Bortfall, antal	9	13	5	15	2	22
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.3 Konflikter i familjen (H4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	46	15	31	39	28	34
Lite	39	47	38	43	47	42
Ganska mycket	7	21	13	11	16	12
Mycket	7	17	17	7	8	11
Procentbas, antal	272	163	143	218	74	435
Bortfall, antal	8	4	6	5	1	12
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.4 Förekomst av problem hos biologisk mor och far (H1). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Psykiska besvär	17	41	26	11	34	20
Hälsobesvär	12	25	17	16	20	17
Alkohol/narkotika	9	17	12	16	28	21
Brottslighet	4	5	4	12	14	13

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,1 – 17,9 procent.

Tabell 5.5 Förekomst av problem hos syskon (H1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Psykiska besvär	8	29	12	14	27	16
Hälsobesvär	8	16	9	10	14	11
Alkohol/narkotika	3	16	6	8	13	8
Brottslighet	5	11	4	8	10	7

Det totala bortfallet för respektive fråga är 8,5 – 10,1 procent.

Tabell 5.6 Svårt att prata med mor och far (H10 & H11). Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte alls	56	37	49	46	23	38
Lite	18	21	19	24	18	22
Ganska mycket	10	19	13	9	22	13
Mycket	16	22	18	22	37	27
Procentbas, antal	267	155	422	228	128	356
Bortfall, antal	13	12	25	52	39	91
Totalt, antal	280	167	447	280	167	447

Tabell 5.7 Relationen till mor (H16). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	57	68	63	60	61	61
Besviken på dig	54	58	52	57	58	56
Svårt att lita på dig	45	71	51	52	65	54
Svårt att förstå dig	27	54	35	35	46	37
Kontrollerar dig	29	46	34	34	41	35
Kritiserar dig	30	38	28	36	32	33
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	20	32	21	27	24	25
Svårt att lyssna	18	37	28	21	32	25
Arg på dig	18	29	18	24	23	22
Ej gott föredöme	13	26	19	18	16	18
För sträng	9	27	14	18	13	16
Ger ej goda råd	8	27	13	15	18	15
För mesig	14	16	9	17	20	15
Står dig ej nära	8	25	14	13	19	14
För stora krav	9	19	15	11	11	13
Favoriserar andra syskon	6	24	14	12	12	13
Orättvis med pengar	4	17	11	9	6	9
Är för hotfull	3	8	7	5	1	5

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,8 – 11,0 procent.

Tabell 5.8 Relationen till far (H16). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Missnöjd med ditt beteende eller din inställning	58	68	61	59	69	61
Besviken på dig	57	57	51	56	69	57
Svårt att lita på dig	43	67	45	49	73	51
Svårt att förstå dig	32	64	42	40	58	44
Kritiserar dig	32	42	32	34	49	36
Kontrollerar dig	27	39	31	30	33	31
Svårt att lyssna	23	46	34	25	44	31
Står dig ej nära	21	44	25	28	39	29
Ger ej goda råd	19	42	23	27	33	27
Arg på dig	21	35	21	26	33	26
Ej gott föredöme	20	38	28	25	24	26
Missnöjd med hur du hjälper till hemma	19	26	17	23	25	21
För sträng	16	28	24	16	27	20
Favoriserar andra syskon	11	33	20	17	19	18
För stora krav	13	19	17	14	14	15
För mesig	12	14	10	14	13	13
Orättvis med pengar	7	20	13	8	17	11
Är för hotfull	4	18	10	7	12	9

Det totala bortfallet för respektive fråga är 20,6 – 25,1 procent.

Tabell 5.9 Antal upplevda problem med mor och far, baserat på svaren i tabell 5.7 och 5.8. Procent.

	Mor			Far		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inga problem	16	7	13	17	8	14
1–3 problem	41	30	37	39	26	35
4–7 problem	32	32	32	24	26	25
8 eller fler problem	12	31	19	20	40	27
Procentbas, antal	266	157	423	236	125	361
Bortfall, antal	14	10	24	44	42	86
Totalt, antal	280	167	447	280	167	447

Vänner

Tabell 5.10 Antal vänner (högst 5) som haft problem med alkohol eller narkotika (G3a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	50	32	52	41	30	43
1	14	22	13	19	18	17
2	9	20	10	15	18	14
3	11	12	11	13	11	12
4	4	3	4	3	4	4
5	12	10	10	9	20	11
Procentbas, antal	264	163	142	211	74	427
Bortfall, antal	16	4	7	12	1	20
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.11 Antal vänner (högst 5) som haft problem med brottslighet (G3b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Ingen	48	54	59	50	31	50
1	12	21	13	16	19	16
2	11	11	7	10	20	11
3	11	7	7	10	11	9
4	5	2	5	3	5	4
5	13	5	8	10	14	10
Procentbas, antal	265	163	142	212	74	428
Bortfall, antal	15	4	7	11	1	19
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.12 Tillhör något gäng som begår brottsliga eller andra handlingar som inte är accepterade av samhället (G6a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Tillhör inte gäng	95	94	92	96	93	95
Tillhör gäng	5	6	8	4	7	5
Procentbas, antal	276	164	146	222	72	440
Bortfall, antal	4	3	3	1	3	7
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.13 Nöjd med nuvarande vänner och bekanta (G7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte nöjd	14	13	12	14	16	14
Nöjd	86	87	88	86	84	86
Procentbas, antal	277	165	146	223	73	442
Bortfall, antal	3	2	3	0	2	5
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Relationer

Tabell 5.14 Förekomst av problem hos flick-/pojkvän. Endast ungdomar som anger att de har flick-/pojkvän (G12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Använder alkohol	19	35	21	23	42	25
Använder narkotika	7	29	11	15	26	15
Begår brott	1	22	4	10	17	9

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,3 – 5,1 procent (n= 276.)

Tabell 5.15 Sexuellt aktiv (G14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	24	21	33	20	11	23
Ja	76	79	67	80	89	77
Procentbas, antal	274	165	144	221	74	439
Bortfall, antal	6	2	5	2	1	8
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.16 Användning av preventivmedel (G15). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	42	23	29	38	35	35
Ibland	36	24	26	34	33	32
Alltid	22	53	45	28	32	34
Procentbas, antal	209	130	97	176	66	339
Bortfall, antal	0	0	0	0	0	0
Totalt, antal	209	130	97	176	66	339

Tabell 5.17 Någon gång varit gravid eller gjort någon gravid (G17). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	80	80	84	85	63	80
Ja	20	20	16	15	37	20
Procentbas, antal	190	128	91	165	62	318
Bortfall, antal	19	2	6	11	4	21
Totalt, antal	209	130	97	176	66	339

Utsatthet för våld, hot och sexuella övergrepp

Tabell 5.18 Förekomst av fysisk misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H17). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	80	57	68	75	64	71
Sällan	13	22	15	15	22	16
Ganska ofta	4	12	10	5	8	7
Mycket ofta	3	9	8	4	5	6
Procentbas, antal	274	159	144	216	73	433
Bortfall, antal	6	8	5	7	2	14
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.19 Förekomst av psykisk eller känslomässig misshandel av någon som varit en föräldrafigur (H18). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig	83	38	69	69	54	66
Sällan	10	25	14	13	23	15
Ganska ofta	4	22	10	10	14	11
Mycket ofta	3	16	7	8	10	8
Procentbas, antal	271	159	143	216	71	430
Bortfall, antal	9	8	6	7	4	17
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.20 Förekomst av sexuella övergrepp av någon som ungdomen stått i beroendeställning till eller av annan person (H19 & H19a). Procent.

	Någon som ungdomen stått i beroendeställning till			Annan person		
	Pojkar	Flickor	Totalt	Pojkar	Flickor	Totalt
Inte övergrepp	99	83	93	97	43	77
Övergrepp	1	17	7	3	57	23
Procentbas, antal	271	159	430	274	159	433
Bortfall, antal	9	8	17	6	8	14
Totalt, antal	280	167	447	280	167	447

Tabell 5.21 Varit med då någon närstående utsatts för våld (H19b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	76	51	62	71	62	67
En gång	8	15	8	10	16	10
Några gånger	9	15	16	8	12	11
Många gånger	7	18	13	11	10	11
Procentbas, antal	272	158	143	214	73	430
Bortfall, antal	8	9	6	9	2	17
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.22 Fysiskt misshandlad av partner (G12d). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	97	85	94	93	86	92
Lite	3	8	3	6	6	5
Ganska mycket	0	5	2	0	8	2
Mycket	0	1	1	0	0	0
Procentbas, antal	270	156	143	212	71	426
Bortfall, antal	10	11	6	11	4	21
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.23 Psykiskt eller känslomässigt misshandlad av partner (G12e). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	93	70	87	86	76	85
Lite	4	15	8	9	7	8
Ganska mycket	1	10	4	4	10	5
Mycket	1	4	1	1	7	2
Procentbas, antal	271	157	142	214	72	428
Bortfall, antal	9	10	7	9	3	19
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.24 Utsatt för sexuella övergrepp av partner (G12f). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	99	90	97	98	87	96
Ja	1	10	3	2	13	4
Procentbas, antal	271	156	143	213	71	427
Bortfall, antal	9	11	6	10	4	20
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.25 Haft sex i utbyte mot pengar eller andra förmåner (G19a). Endast ungdomar som är sexuellt aktiva. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Aldrig	99	85	96	94	88	93
En gång	1	2	1	1	2	1
Några gånger	0	8	2	4	3	3
Många gånger	0	5	1	1	8	2
Procentbas, antal	208	130	97	175	66	338
Bortfall, antal	1	0	0	1	0	1
Totalt, antal	209	130	97	176	66	339

Avslutande frågor

Tabell 5.26 Oro över eller besvär av familjeproblem senaste 30 dagarna (H20). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	73	51	67	66	58	65
Lite	17	27	19	23	16	21
Ganska mycket	7	9	4	7	15	8
Mycket	3	13	9	4	11	7
Procentbas, antal	274	162	144	218	74	436
Bortfall, antal	6	5	5	5	1	11
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.27 Önskemål om hjälp för familjeproblem (H21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	79	53	65	73	66	69
Lite	9	17	11	13	12	12
Ganska mycket	5	12	11	5	8	7
Mycket	7	19	13	9	14	11
Procentbas, antal	273	161	142	218	74	434
Bortfall, antal	7	6	7	5	1	13
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.28 Oro över eller besvär av problem med fritid och vänner senaste 30 dagarna (G21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	74	65	77	72	56	71
Lite	14	18	10	16	25	16
Ganska mycket	6	7	6	6	8	6
Mycket	6	10	7	7	11	7
Procentbas, antal	279	166	147	223	75	445
Bortfall, antal	1	1	2	0	0	2
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 5.29 Önskemål om hjälp för problem med fritid och vänner (G22). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	76	76	76	78	71	76
Lite	11	8	10	8	17	10
Ganska mycket	6	9	6	8	5	7
Mycket	7	7	7	6	7	7
Procentbas, antal	279	166	147	223	75	445
Bortfall, antal	1	1	2	0	0	2
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

6. Skola

SiS ska utifrån skollag, skolförordning och läroplaner bedriva en rättssäker och ändamålsenlig verksamhet. SiS skola är tillgänglig för alla ungdomar utifrån deras individuella behov och är likvärdig med skola utanför SiS.

Ungdomarna uppger olika former av skolproblem innan placeringen på SiS. De allra flesta ungdomarna uppger att de är skoltrötta (88 procent), skolkar (79 procent), tycker att skolan är tråkig (79 procent) och struntar i läxor (75 procent). Fler än hälften uppger att de har svårigheter att hänga med i undervisningen, är omotiverade, har problem med lärare, uppträder störande i klassen, har misslyckats i skolan och svårt att lära sig.

Andelen som uppger att de har avbrutit eller hoppat av grundskolan är 15 procent. Ungefär hälften har gått ut grundskolan och av dessa uppger 61 procent att de helt saknar eller har ofullständiga betyg. Av de äldre ungdomarna går 41 procent i gymnasiet. Över hälften uppger att de har blivit avstängda från skolan minst en gång, en större andel av pojkarna än av flickorna. En femtedel av samtliga ungdomar har gått om en klass. Närmare hälften känner sig oroad eller besvärade över skolan eller utbildningen i någon utsträckning de senaste 30 dagarna och 73 procent önskar hjälp med skol- eller utbildningsproblem.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 6.1	Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a)
Tabell 6.2	Slutbetyg från 9:an (E1d)
Tabell 6.3	Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a)
Tabell 6.4	Gymnasieprogram (E2d)
Tabell 6.5	Tillfälligt avstängd från skolan (E5)
Tabell 6.6	Gått om klass (E4)
Tabell 6.7	Olika skolproblem (E9)
Tabell 6.8	Antal skolproblem (E9)
Tabell 6.9	Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15)
Tabell 6.10	Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21)
Tabell 6.11	Oro över eller besvär av problem med skola eller annan utbildning senaste 30 dagarna (E24)
Tabell 6.12	Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25)

TABELLER

Tabell 6.1 Ungdomarnas skolsituation, grundskolan (E1a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Går i skolan	33	35	85	10	1	34
Avbrutit/hoppat av	15	16	8	19	20	15
Har gått ut	52	50	7	72	78	51
Procentbas, antal	278	165	149	220	74	443
Bortfall, antal	2	2	0	3	1	4
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.2 Slutbetyg från 9:an (E1d). Endast de som gått ut grundskolan. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	10	10	13	11	7	10
Ja, men ofullständigt	49	54	50	54	42	51
Ja, fullständigt	41	36	38	35	51	39
Procentbas, antal	138	78	8	153	55	216
Bortfall, antal	6	4	2	5	3	10
Totalt, antal	144	82	10	158	58	226

Tabell 6.3 Ungdomarnas skolsituation, gymnasiet (E2a). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön		Ålder		Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Inte påbörjat	30	26	30	22	28
Går i gymnasiet	41	41	46	27	41
Avbrutit/hoppat av	26	32	24	42	28
Har gått ut	3	1	0	8	2
Procentbas, antal	189	105	221	73	294
Bortfall, antal	2	2	2	2	4
Totalt, antal	191	107	223	75	298

Tabell 6.4 Gymnasieprogram (E2d). Endast ungdomar som är 16 år och äldre. Procent.

	Kön		Ålder		Totalt
	Pojkar	Flickor	16–17	18–	
Nationellt program	56	47	52	59	53
Specialanpassat	8	14	9	15	10
Individuellt program	35	33	37	27	35
Särskola	0	5	2	0	2
Procentbas, antal	110	57	126	41	167
Bortfall, antal	81	50	97	34	131
Totalt, antal	191	107	223	75	298

Tabell 6.5 Tillfälligt avstängd från skolan (E5). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Ingen gång	37	58	45	42	53	45
1-2 gånger	35	28	32	34	30	32
3 eller fler gånger	28	14	23	25	17	23
Procentbas, antal	268	164	146	216	70	432
Bortfall, antal	12	3	3	7	5	15
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.6 Gått om klass (E4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	77	82	84	76	74	79
Ja	23	18	16	24	26	21
Procentbas, antal	275	164	147	219	73	439
Bortfall, antal	5	3	2	4	2	8
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.7 Olika skolproblem (E9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Varit skoltrött	86	90	90	88	81	88
Skolkat i många ämnen	77	82	80	79	74	79
Skolan tråkig	77	82	84	77	76	79
Struntat i att läsa läxor	73	78	75	73	79	75
Svårt att hänga med	64	77	74	66	66	69
Omotiverad i skolan	67	71	64	70	72	68
Problem med lärare	62	61	68	60	54	62
Störande i klassen	62	53	67	56	50	59
Misslyckats i skolan	50	62	50	55	64	55
Svårt att lära	47	57	57	50	43	51
Använt sjukdom för att slippa skolan	41	54	48	40	59	46
Svårt med matematik	41	53	50	41	49	45
Känt sig instängd	28	38	36	29	33	32
Blivit mobbad	21	46	35	27	31	30
Mobbat	32	20	32	26	22	28
Lässvårigheter	26	28	30	28	16	27

Det totala bortfallet för respektive fråga är 0,4 – 1,3 procent.

Tabell 6.8 Antal skolproblem, baserat på svaren i tabell 6.7. Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inga problem	2	2	2	1	5	2
1–5 problem	22	10	14	21	15	18
6–10 problem	44	46	42	46	43	44
11 och fler problem	32	42	42	32	36	36
Procentbas, antal	278	167	149	222	74	445
Bortfall, antal	2	0	0	1	1	2
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.9 Önskar hjälp med skolarbetet eller med andra skolproblem (E15). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	41	44	46	39	44	42
Ja	59	56	54	61	56	58
Procentbas, antal	274	163	148	219	70	437
Bortfall, antal	6	4	1	4	5	10
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.10 Önskar hjälp med att fortsätta skolgång eller att påbörja någon utbildning (E21). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Nej	33	30	57	25	36	32
Ja	67	70	43	75	64	68
Procentbas, antal	130	50	23	107	50	180
Bortfall, antal	150	117	126	116	25	267
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.11 Oroad eller besvärad över problem med skola eller utbildning senaste 30 dagarna (E24). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	56	48	55	50	60	53
Lite	20	25	23	23	19	22
Ganska mycket	10	16	12	13	12	12
Mycket	13	10	10	14	9	12
Procentbas, antal	279	165	148	221	75	444
Bortfall, antal	1	2	1	2	0	3
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 6.12 Önskemål om hjälp med skol- eller utbildningsproblem (E25). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	29	24	32	23	31	27
Lite	18	21	21	16	24	19
Ganska mycket	21	21	16	24	23	21
Mycket	32	34	32	37	23	33
Procentbas, antal	279	165	148	221	75	444
Bortfall, antal	1	2	1	2	0	3
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

7. Brottslighet

Pojkar placeras i mycket större utsträckning än flickor på grund av brottslighet. Kriminalitet anges som placeringsorsak för 70 procent av pojkarna och för 18 procent av flickorna. Det är dock ingen större skillnad mellan flickor och pojkar i antal brott som ungdomarna uppger att de har varit inblandade i de senaste 3 månaderna. Narkotikabrott, snatteri, misshandel och vapeninnehav är de vanligaste brotten som uppges av mellan 16 och 20 procent av ungdomarna. Narkotikabrott och vapeninnehav är vanligare bland pojkar och snatteri är vanligare bland flickor. För misshandel är det liten könsskillnad.

Debutåldern för olika brott varierar mellan 12 och 16 år för alla ungdomar. Det är inte så stor skillnad mellan könen. Uppdelat på kön är den yngsta debutåldern 11 år för pojkar och snatteri och den äldsta är 16 år för flickor och rån. Drygt 40 procent av pojkarna och 12 procent av flickorna har varit anholdna eller häktade de tre senaste månaderna innan intagning. Av pojkarna väntar 48 procent på åtal, rättegång eller dom medan detsamma gäller för 21 procent av flickorna. Andelen ungdomar som känner någon grad av oro för eget brottsligt beteende uppgår till 20 procent, pojkar i något högre utsträckning än flickor, 25 respektive 12 procent. Det är också en större andel pojkar än flickor som uppger att de vill ha hjälp för eget brottsligt beteende, 28 respektive 15 procent.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 7.1	I Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9)
Tabell 7.2	Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2)
Tabell 7.3	Genomsnittlig debutålder för olika brott (J9:3)
Tabell 7.4	Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2)
Tabell 7.5	Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4)
Tabell 7.6	Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7)
Tabell 7.7	Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende senaste 30 dagarna (J13)
Tabell 7.8	Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14)

TABELLER

Tabell 7.1 Inblandning i olika brott och förseelser senaste 12 månaderna (J9). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Misshandel	33	29	32	33	25	31
Snatteri	25	38	39	26	24	30
Narkotikabrott	38	17	20	35	35	30
Vapeninnehav	31	17	23	26	28	25
Allvarliga trafikbrott	25	19	26	22	19	23
Skadegörelse	22	19	29	19	14	21
Hot/våld mot tjänsteman	18	23	21	21	16	20
Rån	24	6	16	17	17	17
Förargelseväckande beteende	18	10	19	13	10	15
Inbrott/stöld	17	9	15	15	9	14
Rattonykterhet	14	7	11	12	13	12
Häleri	14	7	11	11	14	11
Grov misshandel utan vapen	13	8	13	11	6	11
Misshandel med vapen	13	3	13	8	4	9
Graffiti/klotter	7	10	13	5	8	8
Bilstöld	9	4	8	9	3	7
Mordbrand	4	3	4	4	1	4
Dråp eller mord	1	0	0	1	0	1
Våldtäkt	0	0	0	0	0	0
Andra sexualbrott	1	0	1	0	1	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,8 – 7,4 procent.

Tabell 7.2 Inblandning i olika brott/förseelser de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Narkotikabrott	27	9	14	25	16	20
Snatteri	16	25	28	15	14	19
Misshandel	17	15	19	17	9	16
Vapeninnehav	20	10	14	17	17	16
Hot/våld mot tjänsteman	10	17	15	11	12	13
Allvarliga trafikbrott	14	8	12	13	10	12
Skadegörelse	11	12	16	8	11	11
Förargelseväckande beteende	11	6	12	8	6	9
Rån	11	3	7	9	7	8
Rattonykterhet	7	4	6	6	7	6
Inbrott/stöld	8	3	7	6	3	6
Häleri	6	3	7	4	4	5
Grov misshandel utan vapen	7	3	7	6	0	5
Bilstöld	5	2	4	4	3	4
Misshandel med vapen	6	1	6	4	1	4
Graffiti/klotter	3	3	6	2	1	3
Mordbrand	2	1	1	1	1	1
Våldtäkt	0	0	0	0	0	0
Dråp eller mord	0	0	0	0	0	0
Andra sexualbrott	0	0	1	0	0	0

Det totala bortfallet för respektive fråga är 5,8 – 7,8 procent.

Tabell 7.3 Genomsnittlig debutålder för olika brott. Enbart personer som begått respektive brott har besvarat frågan (J9:3).

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Snatteri	11.2	120	12.6	84	11.8	204
Graffiti/klotter	12.3	44	12.7	21	12.4	65
Förargelseväckande beteende	12.7	61	13.3	14	12.8	75
Skadegörelse	12.7	93	13.3	38	12.9	131
Mordbrand	13.1	32	13.1	7	13.1	39
Misshandel	13.1	116	13.9	56	13.4	172
Allvarliga trafikbrott	14.0	91	13.7	35	13.9	126
Grov misshandel utan vapen	13.9	52	14.3	17	14.0	69
Inbrott/stöld	14.1	77	14.3	24	14.1	101
Vapeninnehav	14.4	100	14.0	31	14.3	131
Hot/våld mot tjänsteman	14.4	71	14.4	52	14.4	123
Misshandel med vapen	14.6	40	13.7	10	14.4	50
Häleri	14.3	47	15.1	17	14.5	64
Andra sexualbrott	14.5	6	-	0	14.5	6
Bilstöld	14.2	35	15.2	13	14.5	48
Dråp eller mord	x	x	x	x	x	x
Narkotikabrott	14.5	117	14.8	37	14.6	154
Rattonykterhet	14.8	47	14.0	16	14.6	63
Rån	14.6	95	15.6	13	14.7	108
Våldtäkt	x	x	x	x	x	x

Åldrar är medelvärden. Eventuella värden mindre än 7 år eller högre än 24 år ingår inte i sammanställningen.

Tabell 7.4 Antal brott/förseelser ungdomarna varit inblandade i under de senaste 3 månaderna (J9:2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inga brott	42	49	41	44	55	45
1-5 brott	38	34	37	39	30	36
6-10 brott	4	4	6	4	3	4
11-30 brott	6	7	6	7	3	6
31-100 brott	5	3	3	4	7	4
Fler än 100 brott	5	3	7	2	3	4
Procentbas, antal	273	160	144	218	71	433
Bortfall, antal	7	7	5	5	4	14
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 7.5 Anhållen/häktad under de senaste 3 månaderna (J4). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	59	88	85	59	71	70
Ja	41	12	15	41	29	30
Procentbas, antal	273	161	145	217	72	434
Bortfall, antal	7	6	4	6	3	13
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 7.6 Väntar på åtal, rättegång eller dom (J7). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Nej	52	79	81	51	57	62
Ja	48	21	19	49	43	38
Procentbas, antal	272	158	142	216	72	430
Bortfall, antal	8	9	7	7	3	17
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 7.7 Oro över eller besvär av problem med eget brottsligt beteende senaste 30 dagarna (J13). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	75	88	81	78	82	80
Lite	12	8	10	12	7	10
Ganska mycket	5	2	4	5	3	4
Mycket	8	2	6	5	8	6
Procentbas, antal	273	162	145	218	72	435
Bortfall, antal	7	5	4	5	3	12
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 7.8 Önskemål om hjälp för eget brottsligt beteende (J14). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	72	85	82	73	79	77
Lite	11	7	6	13	10	10
Ganska mycket	4	2	6	3	0	3
Mycket	12	6	7	11	11	9
Procentbas, antal	271	161	144	216	72	432
Bortfall, antal	9	6	5	7	3	15
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

8. Alkohol och narkotika

Cannabis (marijuana/hasch) och alkohol är de vanligaste drogerna som har använts 30 dagar innan intagning där 79 procent uppger att de använt cannabis och 74 procent uppger att de har använt alkohol. Dessa preparat har också de lägsta debutåldrarna (14 respektive 13 år). Övriga preparat uppges ha använts av ungefär en tredjedel av ungdomarna, kokain (34 procent), ecstasy (32 procent), läkemedel (32 procent), och amfetamin (30 procent utan att injicera och 8 procent injicerat).

Det är 28 procent av ungdomarna som har fått behandling i öppenvård för alkohol- eller narkotikamissbruk och 15 procent har fått dygnsvård. Mer än hälften anger att deras användning av alkohol och eller narkotika skadar deras hälsa i någon mån. Bara ett fåtal, 6 procent, är i någon mån oroliga för eller önskar hjälp med alkoholproblem. Andelen som känner oro för narkotikaproblem är 29 procent och 34 procent önskar i någon mån hjälp med detta.

TABELLFÖRTECKNING

Denna del besvaras av ungdomarna

Tabell 8.1	Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1)
Tabell 8.2	Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1)
Tabell 8.3	Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2)
Tabell 8.4	Användning av alkohol en typisk månad (K1a2)
Tabell 8.5	Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc. (K2b)
Tabell 8.6	Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12)
Tabell 8.7	Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan (K20)
Tabell 8.8	Oro över eller besvär av problem med alkohol senaste 30 dagarna (K21a)
Tabell 8.9	Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a)
Tabell 8.10	Oro över eller besvär av problem med narkotika senaste 30 dagarna (K21b)
Tabell 8.11	Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b)

TABELLER

Tabell 8.1 Användning av alkohol och narkotika under de senaste 30 dagarna innan intagningen (K1:1). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Marijuana/hasch	77	81	70	81	87	79
Alkohol	67	86	65	78	83	74
Kokain	30	40	22	35	53	34
Ecstasy	25	45	19	34	54	32
Läkemedel	28	39	22	35	44	32
Amfetamin ej injicerat.	24	39	20	33	39	30
LSD/hallucinogener	18	24	10	22	36	20
Övriga droger	16	21	19	16	24	18
Heroin/opiater ej injicerat.	12	22	10	15	31	16
Värktabletter	13	21	11	18	19	16
Sniffning lösningsmedel	11	21	10	18	14	15
Amfetamin injicerat	8	9	3	9	17	8
Heroin/opiater injicerat	7	11	5	9	14	8
GHB	8	9	6	9	11	8
Dopingpreparat	7	4	3	8	6	6

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte. Det totala bortfallet för respektive fråga är 2,9 – 4,3 procent.

Tabell 8.2 Genomsnittlig debutålder för olika preparat (K1). Enbart personer som brukat respektive preparat har besvarat frågan.

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	Ålder	Antal	Ålder	Antal	Ålder	Antal
Alkohol	13.3	178	13.1	129	13.3	307
Marijuana/hasch	13.8	202	13.7	127	13.7	329
Sniffning	14.8	13	14.6	29	14.6	42
Värktabletter	15.1	22	14.1	28	14.6	50
Läkemedel	14.9	65	14.5	54	14.7	119
Amfetamin ej injicerat	15.3	51	14.4	60	14.8	111
Ecstasy	15.1	57	14.8	70	14.9	127
Övriga droger	15.0	27	15.0	30	15.0	57
Heroin/opiater injicerat	x	x	x	x	15.1	15
Kokain	15.5	71	14.7	63	15.2	134
LSD/hallucinogener	15.4	37	15.0	38	15.2	75
Heroin/opiater ej injicerat	15.9	19	14.9	31	15.3	50
GHB	15.3	6	16.3	6	15.8	12
Amfetamin injicerat	17.4	7	15.6	9	16.4	16
Dopingpreparat	x	x	x	x	x	x

Med läkemedel menas receptbelagt preparat i berusningssyfte. Med värktabletter menas preparat som inte är receptbelagt, i berusningssyfte.

Tabell 8.3 Användning av marijuana/hasch en typisk månad (K1b2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig någonsin använt	41	37	46	39	27	40
Ibland–1 gång i månaden	8	18	14	9	15	12
2–4 gånger i månaden	9	10	7	10	11	9
Mer än 1 gång i veckan	42	34	32	42	46	39
Procentbas, antal	269	157	142	213	71	426
Bortfall, antal	11	10	7	10	4	21
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.4 Användning av alkohol en typisk månad (K1a2). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Aldrig någonsin använt	60	42	61	53	40	54
Ibland–1 gång i månaden	21	32	21	26	31	25
2–4 gånger i månaden	12	16	12	13	17	13
Mer än 1 gång i veckan	7	10	6	8	13	8
Procentbas, antal	267	157	141	211	72	424
Bortfall, antal	13	10	8	12	3	23
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.5 Hur ofta ungdomarna dricker alkohol motsvarande minst en halvflaska sprit eller en helflaska vin etc.* (K2b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Sällan eller aldrig	68	51	65	63	51	62
2–6 gånger/år	8	18	12	11	14	12
1 gång i månaden	8	7	7	10	4	8
2–3 gånger i månaden	9	12	7	10	17	10
1 gång i veckan	3	3	5	2	6	3
Några gånger i veckan	4	3	2	3	7	4
Dagligen	0	5	2	1	1	2
Procentbas, antal	260	154	133	209	72	414
Bortfall, antal	20	13	16	14	3	33
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

*Fem standardglas för pojkar och fyra för flickor.

Tabell 8.6 Behandling för alkohol- eller narkotikamissbruk i öppenvård samt dygnsvård (K12). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Öppenvård	27	31	19	29	46	28
Dygnsvård	13	20	6	14	38	15

Det totala bortfallet för respektive fråga är 4,0 – 4,3 procent.

Tabell 8.7 Ungdomarnas uppfattning om ifall deras användning av alkohol och/eller narkotika skadar hälsan. (K20) Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	50	38	49	48	31	45
Lite	10	18	15	13	7	13
Ganska mycket	11	11	9	11	13	11
Mycket	30	34	27	28	50	31
Procentbas, antal	273	160	144	217	72	433
Bortfall, antal	7	7	5	6	3	14
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.8 Oro över eller besvär av problem med alkohol senaste 30 dagarna (K21a). Procent

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	96	93	94	95	93	94
Lite	2	7	4	4	3	4
Ganska mycket	1	0	1	0	1	0
Mycket	1	1	1	0	3	1
Procentbas, antal	274	162	145	218	73	436
Bortfall, antal	6	5	4	5	2	11
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.9 Önskemål om hjälp för alkoholproblem (K22a). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	96	90	94	95	90	94
Lite	1	5	3	2	4	3
Ganska mycket	0	2	1	1	1	1
Mycket	2	3	2	2	4	2
Procentbas, antal	274	162	145	218	73	436
Bortfall, antal	6	5	4	5	2	11
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.10 Oro över eller besvär av problem med narkotika senaste 30 dagarna (K21b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	-15	16-17	18-	
Inte alls	73	67	81	71	49	71
Lite	13	19	8	18	19	15
Ganska mycket	7	7	5	7	11	7
Mycket	8	7	6	4	21	7
Procentbas, antal	274	162	145	218	73	436
Bortfall, antal	6	5	4	5	2	11
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Tabell 8.11 Önskemål om hjälp för narkotikaproblem (K22b). Procent.

	Kön		Ålder			Totalt
	Pojkar	Flickor	–15	16–17	18–	
Inte alls	72	55	79	65	42	66
Lite	10	19	7	17	16	14
Ganska mycket	8	10	6	9	14	9
Mycket	10	15	9	9	27	12
Procentbas, antal	274	162	145	218	73	436
Bortfall, antal	6	5	4	5	2	11
Totalt, antal	280	167	149	223	75	447

Referenser

ADAD – *Adolescent Drug Abuse Diagnosis*. Manual (2023).

Socialstyrelsen. (2020). *Barn och unga som begår brott – Handbok för socialtjänsten*.

Socialstyrelsen. (2020). *Placerade barn och unga – Handbok för socialtjänsten*.

Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för arbete med kunskapsbaserade program*. Dnr 1.4.2-904-2022.

Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för utformning och genomförande av SiS behandlingstjänst ungdom*. Dnr 1.4.2-4656-2014.

Statens institutionsstyrelse. (2018). *Riktlinjer för utformning och genomförande av sluten ungdomsvård (LSU)*. Dnr 1.4.2-3890-2018

Statens institutionsstyrelse. (2020). *Rutin för behandlingsplanering*. Dnr 1.4.2-6811-2020.

Statens institutionsstyrelse. (2023). *Behandlingsmetoder* (<https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/behandlingsmetoder/>).

Statens institutionsstyrelse. (2023). *SiS i korthet 2022*.

Statens institutionsstyrelse. (2022) *Sluten ungdomsvård* (<https://www.stat-inst.se/var-verksamhet/sluten-ungdomsvard-lsu/>).

Sveriges Riksdag. (u.å). *Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-199052-med-sarskilda-bestammelser-om-var_d_sfs-1990-52/).

Sveriges Riksdag. (u.å). *Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1998603-om-verkstallighet-av-sluten_sfs-1998-603/)

Sveriges Riksdag (u.å). *Brottsbalk (1962:700)*. (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/#K1).

